

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

man mener der ved daarlig Opbevaring kan tabes paa disse meget vigtige Gødningsstoffer. Det nævnes f. Eks. i Bilag 2, at den aarlige Tilførsel af Staldgødning og Ajle til den danske Jord er anslaaet til en Værdi af ca. 180 Mill. Kr. Alle, der kender til disse Forhold, ved sikkert, at der hos en Række Landmænd ikke er saa gode Forhold til Opbevaring af disse Gødningsstoffer, som det kunde være ønskeligt, og at der derfor heller ikke opnaas det fulde Udbytte af de meget store Værdier. Der gøres i dette Bilag opmærksom paa, at blot en Forbedring paa 10 pCt. af Møddingsteder og Ajlebeholdere vil betyde en aarlig Gevinst paa ca. 18 Mill. Kr., altsaa en Besparelse ved Indførsel først og fremmest af Kvælstofgødning til et saa stort Beløb.

Det foreliggende Lovforslag gaar ud paa, at der af Staten kan ydes Laan til Landmænd, som vil foretage saadanne Ombygninger eller Nyopførelser, til et Beløb af i alt 10 Mill. Kr. Hvis man ved at anvende 10 Mill. Kr. paa denne Maade vil kunne opnaa en betydelig Besparelse i Indførselen, vil det jo være en udmærket nationaløkonomisk Foranstaltning, og hertil kommer, at hele det Beløb, der er Tale om at anvende til dette Formaal, først og fremmest vil blive brugt til at skaffe Arbejde og Beskæftigelse.

For at faa Landmændene til at gaa i Gang med Sagen foreslaas Pengene udlaanet paa de Vilkaar, at der ikke skal betales Renter af Beløbet, og at Laanene er afdragsfri de første to Aar; derefter afdrages de med $\frac{1}{10}$ aarlig. Bestemmelserne herom findes i § 2, og endvidere foreslaas det her, at for de Omkostninger, der medgaar til Forbedring af Ajlebeholdere og Gødningssteder, kan der udlaanes indtil $\frac{9}{10}$ af hele Beløbet. Paa dette Punkt er der foretaget en Ændring i det Forslag, der er tilsendt mig fra Raastofkommissionen, idet man ikke der havde foretaget nogen Beskæring. Da det samtidig foreslaas i § 3, at disse Laan skal have Fortrinsret, har jeg ment, det var det forsigtigste kun at udlane et Beløb, der svarede til $\frac{9}{10}$ af Omkostningerne, og da det er Meningen, at man i alt Fald i et vist Omfang kan medregne Udgifter til eget Arbejde, mener jeg ogsaa, det er fuldt forsvarligt over for Landmændene, at man kun udlaaner de $\frac{9}{10}$.

Jeg vil gentage her, hvad jeg har sagt ved tidligere Lejlighed, hvor jeg er gaaet ind for, at Grundforbedringslaan maatte faa Fortrinsstilling, at en saadan Fortrinsstilling maa naturligvis ikke misbruges, for saa vil

Resultatet meget let blive, at den Fordel, Landmændene skulde have gennem Fortrinsstillingen, i det lange Løb bliver til Skade for dem.

I § 4 foreslaas det, at Andragender om Laan skal indsendes til Grundforbedringsudvalgene, som skal føre Tilsyn, dels med at Planerne svarer til Ejendommenes Størrelse og Kreaturhold, og dels at Arbejdet udføres forsvarligt, og derefter skal Andragenderne videresendes fra Grundforbedringsudvalgene til Ministeriet.

I § 7 i Lovforslaget foreslaas der indføjet en Bestemmelse, som heller ikke findes i det Udkast, jeg har modtaget fra Raastofkommissionen. Den lyder saaledes: Hvor Omkostningerne andrager 800 Kr. eller derover, bør der til de omhandlede Arbejder saa vidt muligt antages Arbejdere, der er arbejdsløse, og som oppebærer Understøttelse af Arbejdsløhedskasser eller af det offentlige. Fortrinsvis skal Familieforsørgere og saadanne, som har forsikret sig mod Arbejdsløshed, komme i Betragtning. Naar jeg her har ment, at man ikke bør forlange det i alle Tilfælde, saadan som ved Grundforbedringsarbejdet, er det, fordi dette er et mere sammensat Spørgsmaal end Grundforbedringsarbejdet. Det er ikke et saa udpræget ensidigt Arbejde. Der medgaar betydelige Beløb til Anskaffelse af Materialer, der medgaar ogsaa Beløb til Haandværksmestre, ligesom der kan være Udgifter til Kørsel, og endelig medgaar der Beløb til det rene Arbejdsmandsarbejde. Derfor tror jeg, det er upraktisk at indføre en saadan Bestemmelse, naar det drejer sig om mindre Beløb, og at det kun vil være berettiget, naar man kommer op paa noget større Beløb.

§ 8 gaar ud paa, at Finansministeren bemyndiges til at udstede rentebærende Statsobligationer for at tilvejebringe de Midler, der er nødvendige til Gennemførelsen af dette Lovforslag.

Da det jo maa erkendes, at en Forbedring af disse Forhold ved Hjælp af det Beløb, her er Tale om, vil betyde meget store Valutabesparelser i de kommende Aar, og at hele Beløbet vil blive anvendt til dansk Arbejde, og naar man endvidere tager i Betragtning, at Landmændene i de sidste Aar har været udsat for betydelige Vanskeligheder og derfor i mange Tilfælde, selv om det har været haardt tiltrængt at faa disse Forhold forbedret, ikke har set sig i Stand til ved egne Kræfter at faa dette Arbejde udført, mener jeg, det er forsvarligt, ja ikke alene forsvarligt, men ogsaa ønskeligt, at Lovforslaget gennemføres.